

Algemene gegevens	
PPS-nummer	AF 18036
Titel	Mestscheiding in melkveestallen
Thema	Klimaatneutraal
Uitvoerende kennisinstelling(en)	Wageningen Livestock Research
Projectleider onderzoek (naam + emailadres)	Paul Galama paul.galama@wur.nl
Penvoerder (namens private partijen)	Willem Koops namens ZuivelNL
Adres projectwebsite	https://www.wur.nl/nl/project/Mestscheiding-in-melkveestallen.htm
Startdatum	1-1-2019
Einddatum	31-12-2022

Goedkeuring penvoerder/consortium	
De jaarrapportage dient te worden besproken met de penvoerder/het consortium. De TKI's nemen graag kennis van eventuele opmerkingen over de jaarrapportage.	
De penvoerder heeft namens het consortium de jaarrapportage	☒ x goedgekeurd, eigen evaluatie is besproken in themagroep ZuivelNL ☐ niet goedgekeurd
Eventuele opmerkingen over de jaarrapportage:	2019 is volgens plan uitgevoerd. Wegens korting bijdrage van ZuivelNL in 2020 is plan voor 2020 aangepast. Daarvoor wordt vanaf 2020 samenwerking met Klimaatvelop LNV gezocht rond het thema mestscheiding

Inhoudelijke samenvatting van het project	
Probleemomschrijving	De melkveesector heeft zich als doel gesteld de emissies van broeikasgassen en ammoniak sterk te verminderen. De stalmaatregelen, inclusief de mestverwijdering, -opslag en -aanwending vergen een integrale aanpak rekening houdend met mestkwaliteit, welzijn dieren en economie. Gezocht wordt naar integrale oplossing voor toepassing in bestaande stallen.
Doelen van het project	Het doel van dit project is om op een kosteneffectieve manier een bijdrage te leveren aan de reductie van broeikasgassen en ammoniak. Het levert innovaties op voor een snellere scheiding en afvoer van mest en urine in de stal (primaire mestscheiding) en emissiearme opslagen voor mest en mestfracties

Resultaten	
Beoogde resultaten 2019	De eerste fase in 2019 betreft het identificeren, beschrijven en selecteren van meest perspectiefvolle systemen van primaire scheiding voor toepassing in bestaande melkveestallen. En een projectplan wordt opgesteld voor fase II vanaf 1-1-2020 in overleg met de begeleidingscommissie
Behaalde resultaten 2019	Met de begeleidingscommissie is een plan van aanpak besproken en is ook zo uitgevoerd. Er zijn ca. 20 systemen van stalaanpassingen geïnventariseerd die een bijdrage leveren aan verminderen van broeikasgassen en ammoniakemissie. Aan de hand van selectiecriteria in overleg met deze commissie zijn in drie rondes de beste ideeën voor eventueel vervolgonderzoek geselecteerd, namelijk 1 ^e in een groepsbespreking met onderzoekers, 2 ^e individuele gesprekken met

	<p>adviseurs in de stallenbouw en 3^e in een groepsdiscussie met geïnteresseerde melkveehouders. Eind 2019 heeft deze commissie geadviseerd door te gaan met het onderzoek. Het advies was drie principes van mestscheiding verder te gaan onderzoeken op Dairy Campus, namelijk scheiden onder staart (Koetoilet), scheiden op de vloer (Rubberen vloer met gierafvoer) en scheiden door de vloer (doorlaatbare tegelvloer). Scheiden onder de vloer wordt voor melkvee niet als perspectiefvol beschouwd.</p> <p>Het projectplan voor 2020 is besproken in de themagroep van ZuivelNL, maar het budget is met ca. 50% gekort.</p>
Beoogde resultaten 2020	<p>Wegens korting van ZuivelNL worden twee in plaats van drie scheidingsprincipes onderzocht op Dairy Campus. In de meetunits worden in een case-control studie stalemissies gemeten, scheidingsrendementen bepaald en beloopbaarheid van de systemen onderzocht. Het betreft primaire scheiding met Koetoilet en een rubberen scheidingsvloer.</p>

<p>Opgeleverde producten in 2019 (geef de titels en/of omschrijvingen van de producten / deliverables of een link naar de producten op de projectwebsite of andere openbare websites)</p>
<p><u>Wetenschappelijke artikelen:</u> Het is een onderdeel in artikel in Journal Dairy Science over "Future of dairy housing"; dit artikel is bijna afgerond</p>
<p><u>Externe rapporten:</u> Er is een website aangemaakt. Mestscheiding in melkveestallen .</p>
<p><u>Artikelen in vakbladen:</u> In een nieuwsbericht zullen keuzes toegelicht worden en plan voor vervolg, zodra vervolgplan inclusief afstemming met Klimaatvelop LNV duidelijk is.</p>
<p><u>Inleidingen/posters tijdens workshops, congressen en symposia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Workshops met onderzoekers, adviseurs en melkveehouders tijdens drie selectierondes • Inleiding voor melkveehouders Friesland gericht op natuurinclusieve melkveehouderij • Onderdeel van presentatie op ADSA congres in Ohio, USA over Future dairy housing
<p><u>TV/ Radio / Social Media / Krant:</u></p>
<p><u>Overig (Technieken, apparaten, methodes etc.):</u></p>